

Skatteutskottets betänkande 2021/22:SkU18

Tillfällig utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag att företag som inte befann sig i svårigheter den 29 februari 2020 men som därefter fick svårigheter till följd av utbrottet av covid-19 även fortsättningsvis under en begränsad tid får ta emot stöd i form av skattenedsättningar enligt lagen om skatt på energi. Den begränsade tidsperioden omfattar den 1 mars 2020–31 december 2021.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

I betänkandet finns en reservation (C).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:71 Tillfällig utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Tillfällig utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt	5
Tillämplig tidsperiod för tillfällig utvidgning.....	7
Reservation	9
Tillämplig tidsperiod för tillfällig utvidgning, punkt 2 (C)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Följdmotionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Tillfällig utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
2. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:71 punkterna 1 och 2.

2. Tillämplig tidsperiod för tillfällig utvidgning

Riksdagen avslår motion

2021/22:4381 av Per Åsling m.fl. (C).

Reservation (C)

Stockholm den 17 mars 2022

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Sultan Kayhan (S), Ulla Andersson (V), Magnus Stuart (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulan Avci (L), Anne Oskarsson (SD), Kjell Jansson (M), Hannah Bergstedt (S), Aphram Melki (C) och Lorentz Tovatt (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Europeiska kommissionen beslutade den 23 juli 2021 om en förlängning av reglerna om företag i svårigheter för de statliga stöd som omfattas av förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (GBER). Med anledning av detta har regeringen föreslagit ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, som ska gälla under en begränsad tidsperiod. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Förslaget i motionen finns i bilaga 1.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att företag som inte befann sig i svårigheter den 29 februari 2020 men som därefter fick svårigheter till följd av utbrottet av covid-19 även fortsättningsvis under en begränsad tid får ta emot stöd i form av skattenedsättningar enligt lagen om skatt på energi. Den begränsade tidsperioden omfattar den 1 mars 2020–31 december 2021. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Utskottets överväganden

Tillfälligt utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om tillfälligt utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt.

Bakgrund

Allmänt om EU:s regler om statligt stöd och deras tillämpning

Regler om befrielse från energiskatt och koldioxidskatt kan vara utformade så att de utgör statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget. Begreppet statligt stöd definieras direkt i EUF-fördraget. Huvudregeln är att kommissionen, utifrån EU:s regler om statsstöd, måste pröva och godkänna åtgärdernas förenlighet med den inre marknaden innan de kan träda i kraft. Kommissionen har beslutat om vissa kriterier för dessa bedömningar, bl.a. Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020, förkortade EEAG (EUT C 200, 28.6.2014, s. 1). Kommissionen har även antagit förordningar på olika områden, varigenom vissa kategorier av stöd har ansetts förenliga med EUF-fördraget under förutsättning att vissa villkor uppfylls (s.k. gruppundantagsförordningar). I dessa fall kan medlemsstaterna, på de villkor som anges i förordningen, införa åtgärder inom ramen för förordningen utan att behöva iakttäta det normala förfarandet med föransmälan och kommissionens godkännande av åtgärderna. Flertalet stöd i form av befrielse från energiskatt och koldioxidskatt ryms inom tillämpningsområdet för antingen kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, förkortad GBER, eller kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, förkortad FIBER.

Stöd till företag i svårigheter

En utgångspunkt i EU:s statsstödsregler är att statligt stöd inte får ges till företag i svårigheter. Exempelvis anges i artikel 1.4 c i GBER att förordningen inte ska tillämpas på stöd till företag i svårigheter, med undantag för vissa

stödordningar för att avhjälpa skador som orsakats av vissa naturkatastrofer, stödordningar för startstöd och ordningar för regionalt driftstöd. En liknande bestämmelse finns i artikel 1.3 d i FIBER. Även i punkt 16 i EEAG anges att miljö- och energistöd inte får beviljas företag som befinner sig i svårigheter.

Vad som utgör ett företag i svårigheter definieras i bl.a. artikel 2.18 i GBER. I bestämmelsen anges vissa objektiva kriterier som innebär att ett företag anses vara i svårigheter. Så är bl.a. fallet om ett aktiebolag förbrukat mer än hälften av aktiekapitalet eller om företaget är föremål för ett kollektivt insolvensförfarande eller uppfyller kriterierna i nationell lagstiftning för att försättas i kollektiv insolvens på sina fordringsägares begäran.

I lagen om skatt på energi finns ett flertal olika typer av nedsättningar av skatt som utgör statligt stöd. En förteckning över samtliga stödordningar enligt lagen finns i 1 kap. 11 a § LSE. I 1 kap. 12 § LSE finns en definition av företag som inte har rätt till statligt stöd enligt lagen. Enligt paragrafen avses med företag utan rätt till statligt stöd dels företag som är i ekonomiska svårigheter enligt artikel 2.18 i GBER, dels företag som är föremål för betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Under 2020 beslutade kommissionen flera ändringar i GBER, FIBER och EEAG som innebar att företag som inte befann sig i svårigheter den 31 december 2019 men som försattes i svårigheter till följd av utbrottet av covid-19-pandemin även fortsättningsvis under en begränsad tid fick ta emot stöd. Den begränsade tidsperioden omfattade den 1 januari 2020–30 juni 2021. Skälet till ändringen uppgavs vara de ekonomiska och finansiella följderna som utbrottet av covid-19 har haft för företagen och för att säkerställa överensstämmelse med kommissionens allmänna politiska motåtgärder.

Genom kommissionens beslut möjliggjordes lagändringar i nationell rätt. I december 2020 lämnade regeringen en proposition om tillfällig utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt, vilken antogs av riksdagen (prop. 2020/21:65, bet. 2020/21:SkU17, rskr. 2020/21:207). De beslutade reglerna upphävdes när den avsedda tidsperioden var till ända, dvs. den 1 juli 2021. Kommissionen beslutade den 23 juli 2021 om en förlängning av reglerna om företag i svårigheter för de stöd som omfattas av GBER.

Propositionen

Regeringen anser att företag som inte kunnat bedriva verksamhet, helt eller delvis, under covid-19-pandemin även fortsättningsvis behöver kunna ta del av befintligt statligt stöd. Statligt stöd ges bl.a. i form av nedsatt energi- och koldioxidskatt. Enligt nuvarande regler i LSE får emellertid statligt stöd inte ges till ett företag som befinner sig i ekonomiska svårigheter. Skälet till detta är att det enligt EU:s regelverk är en förutsättning för statligt stöd att detta inte ges till företag som inte bedöms ha möjlighet att bedriva en livskraftig verksamhet. Det finns således en risk att företag som tillfälligtvis hamnat i

ekonomiska svårigheter under covid-19-pandemin kan komma att vägras nedsatt skatt.

Kommissionen beslutade den 23 juli 2021 om en ytterligare utvidgning av den tillfälliga reglering som tidigare gällde under en period som sträckte sig t.o.m. den 31 december 2021. Beslutet gäller dock bara statliga stöd som enligt gruppundantagsförordningen, GBER, förklarats förenliga med den inre marknaden.

Regeringen föreslår därför att företag som inte befann sig i ekonomiska svårigheter den 29 februari 2020, men som fick sådana svårigheter under perioden den 1 mars 2020–31 december 2021 ska kunna ta emot statligt stöd enligt lagen om skatt på energi. Det gäller dock bara statliga stöd i form av skattebefrielse för ändamål som enligt GBER förklarats förenliga med den inre marknaden.

En förutsättning är att företaget under perioden den 1 juli–31 december 2022 yrkar avdrag eller ansöker om återbetalning för perioden den 1 mars 2020–31 december 2021, alternativt begär omprövning av ett beslut som avser ett sådant yrkande eller en sådan ansökan.

Ett företag som har försatts i konkurs ska inte kunna ta emot sådant stöd.

Förslaget träder i kraft den 1 juli 2022 och upphör att gälla den 31 december 2022. För yrkande om avdrag, ansökan om återbetalning och begäran om omprövning som har gjorts före ikraftträdandet ska äldre föreskrifter fortfarande gälla.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser likt regeringen att det är angeläget att ge företag som fått svårigheter under covid-19-pandemin en möjlighet att ta del av statligt stöd enligt lagen om skatt på energi. Utskottet har inget att anmärka på regeringens förslag och tillstyrker propositionen.

Tillämplig tidsperiod för tillfällig utvidgning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om tillämplig tidsperiod för den tillfälliga utvidgningen av statligt stöd genom nedsatt energiskatt.

Jämför reservationen (C).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4381 av Per Åsling m.fl. (C) yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga den tidsperiod för vilken lättningen tillämpas och träder i kraft och tillkännager detta för regeringen. Motionärerna anser att regeringen i fortsatta dialoger med EU-kommissionen bör verka för en möjlig förlängning av tidsperioden bortom

2022. De anser också att lättnaden bör tillämpas från den 1 januari 2020 och att reglerna om den förlängda tidsperioden bör träda i kraft redan den 1 januari 2022.

Utskottets ställningstagande

Den tidigare lagstiftning som gällde för tillfällig utvidgning av statligt stöd genom nedsatt energiskatt omfattade perioden den 1 mars 2020–31 juli 2021. I propositionen gällande den lagstiftningen såg regeringen inte skäl att införa reglerna för perioder innan covid-19 började påverka företagens verksamhet, dvs, före mars 2020. Detta angavs också vara i linje med de bedömningar som gjorts i andra lagstiftningsärenden med anledning av covid-19-pandemin (prop. 2020/21:65 s. 9). Utskottet och riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag (bet. 2020/21:SkU17, rskr. 2020/21:207). Regeringen redovisar samma inställning i den nu aktuella propositionen. Utskottet gör inte någon annan bedömning när det gäller från vilken tidpunkt lättnaden ska tillämpas. När det gäller ikraftträdandet av lagstiftningen, ser utskottet inte heller skäl för en annan bedömning än den som görs i propositionen. Utskottet utgår slutligen från att effekterna av covid-19-pandemin löpande värderas och ser inte behov av ett tillkännagivande om en dialog med EU-kommissionen för en utvidgning av tidsperioden bortom 2022. Utskottet avstyrker således motionen.

Reservation

Tillämplig tidsperiod för tillfällig utvidgning, punkt 2 (C)

av Aphram Melki (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4381 av Per Åsling m.fl. (C).

Ställningstagande

Erfarenheten från hanteringen av pandemin och dess effekter är att förlängningar av stöd kontinuerligt har varit nödvändiga. Jag anser därför att det är rimligt att anta att stöd även kan komma att behövas bortom 2022 och regeringen bör i fortsatta dialoger med EU-kommissionen verka för en möjlighet till förlängning bortom nämnda datum. Eftersom olika nationella stöd har gett olika förutsättningar för företag i olika medlemsstater finns det dessutom goda skäl för att anamma den generösare tillämpningen med rätt till stöd från den 1 januari 2020 som medges av EU. Redan den 1 februari 2020 beslutade regeringen om en förordning som innebar att bestämmelserna i smittskyddslagen om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar skulle tillämpas på infektion med coronavirus. Av samma skäl, samt för att inte företag som har ekonomiska svårigheter ska behöva vänta på återbetalning i upp till ett år, är det även rimligt att ikraftträdandet av den förlängda perioden tidigareläggs till den 1 januari 2022.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:71 :

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Följdmotionen

2021/22:4381 av Per Åsling m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga den tidsperiod för vilken lättnaden tillämpas och träder i kraft i enlighet med vad som anförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776)
om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:1776) om skatt på energi ska införas en ny paragraf, 1 kap. 12 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.*12 a §¹*

Ett företag ska inte anses vara ett sådant företag utan rätt till statligt stöd som avses i 12 § 1, om företaget fick ekonomiska svårigheter under perioden 1 mars 2020–31 december 2021 men inte befann sig i sådana svårigheter den 29 februari 2020. Det gäller dock bara statliga stöd som utgörs av skattebefrielse för vart och ett av de ändamål som avses i 11 a § 1, 2, 4, 6, 7, 12–17 och 19 i den lydelse som gällde den 31 december 2021.

Första stycket gäller endast företag som för den angivna perioden

1. yrkar avdrag eller ansöker om återbetalning, eller

2. begär omprövning av beslut avseende ett sådant yrkande eller en sådan ansökan.

Första stycket gäller inte företag som har försatts i konkurs vid yrkandet, ansökan eller begäran enligt andra stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Tidigare 12 a § upphävd genom 2021:166.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för yrkande om avdrag, ansökan om återbetalning och begäran om omprövning som har gjorts före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 12 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi² ska upphöra att gälla.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
2. Den upphävda paragrafen gäller dock fortfarande vid yrkande om avdrag, ansökan om återbetalning eller begäran om omprövning som gjorts under perioden 1 juli 2022–31 december 2022.

² Senaste lydelse av 1 kap. 12 a § 2022:000.